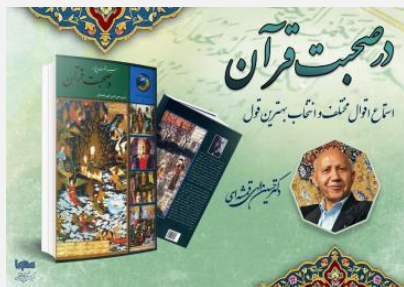

استماع اقوال مختلف و انتخاب بهترین قول

کسانی هستند که قول‌ها و سخن‌ها یا کلام وحی الهی را می‌شنوند و از بهترین آنها تبعیت می‌کنند.

کسانی هستند که قول‌ها و سخن‌ها یا کلام وحی الهی را می‌شنوند و از بهترین آنها تبعیت می‌کنند. ایشان در شمار خردمندان عالمند.

۲۶۵ روز در صحبت قرآن نوشته استاد حسین محی‌الدین الهی قمشه‌ای، کتاب چهارم از مجموعه کتاب‌های جوانان و فرهنگ جهانی است. این مجموعه با هدف شناساندن فرهنگ و ادبیات به جوانان اولین بار سال ۱۳۹۰ به همت نشر سخن تدوین منتشر شده است.

کتاب «۲۶۵ روز در صحبت قرآن» ۳۶۵ قطعه کوتاه و بلند از قرآن برای آشنایی جوانان با تعلیمات فراگیر قرآن انتخاب شده و کوشش شده است که این گنجینه تصویری از ابعاد گوناگون کلام آسمانی برای مخاطب ترسیم کند.

این کتاب، تفسیر در معنی اصطلاحی کلمه مانند تفاسیری چون کشاف و مجمع البیان و امثال آن نیست، بلکه بیشتر انعکاسی از کتاب وحی در ادب عرفانی فارسی و اسلامی است و نگاهی دارد به قرآن از دیدگاه ادبی، زیباشناسی و اخلاقی، اجتماعی و عرفانی.

گروه اندیشه ایکن‌ها به منظور بهره‌مندی مخاطبان خود از این گنجینه قرآنی و ادبی اقدام به انتشار قطعه‌هایی از کتاب «در صحبت قرآن» کرده است. یکصد و نود و ششمین قسمت از تحفه این کتاب با عنوان «استماع اقوال مختلف و انتخاب بهترین قول» تقدیم مخاطبان گرامی می‌شود.

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ قَبَشِيرٍ عِبَادِ ﴿١٧﴾

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْأُولَىٰ ﴿١٨﴾ (زمر)

و آن کسانی که از شیطان طغیانگر سرکش و پرستش او پرهیز کردند و به درگاه خدا انابه و زاری نمودند ایشان را (به سعادت ابد) بشارت است. پس (تو ای رسول) بندگان را مژده و بشارت آور (۱۷) آنان که سخن‌ها را می‌شنوند و نیکوترین آن را برمی‌گزینند، آنها کسانی هستند که خداوند ایشان را هدایت کرده است و ایشان در شمار خردمندان عالمند (۱۸).

دو بشارت الهی آمده است دو گروه را، یکی آنان که از پرستش شیطان سرکش که همان نفس خودخواه و خودپسند آدمی است اجتناب می‌کنند و از شر آن با انابه و زاری به درگاه خدا می‌شتابند.

دسته دوم کسانی هستند که قول‌ها و سخن‌ها یا کلام وحی الهی را می‌شنوند و از بهترین آنها تبعیت می‌کنند. ایشان در شمار خردمندان عالمند، و در حقیقت می‌توان گفت که اینها دو گروه نیستند بلکه یک گروهند که در جهت ترک، از همه خودخواهی‌ها و هرآنچه ناحق و ناصواب است پرهیز می‌کنند و در جهت عمل، انسان‌های معقول و روشن‌اندیشی هستند که به اقوال گوناگون گوش فرا می‌دهند اما تنها از بهترین آن اقوال که با عقل و درایتشان راست می‌آید پیروی می‌کنند و چنانکه در آیه آمده است این نشان کمال خردورزی است.

انابه و گریه و زاری نشان دادن شور و شوق خواستن است. آلفرد تنیسون گفته است: من کودکی هستم که در تاریکی گریه می‌کنم و هیچ وسیله دیگری برای رسیدن به مقصود ندارم.

انتخاب و اتباع احسن، کار عقل است. عقل هم خوب را از بد می‌شناسد و هم خوب را از خوب تر و بد را از بدتر و هرچه این تشخیص دقیق تر و قوی تر باشد خرد به کمال نزدیک تر است چنانکه بعضی منتقدان گفته‌اند: «بهترین و برترین هنرها هنر تشخیص است» از آنکه همه هنرها با سرمایه تشخیص پیش می‌روند. آن نقاش که مراتب رنگ‌ها و تاثیرها و اوصاف هر یک را از

دیگری تشخیص نمی دهد، هنرمند برجسته ای نخواهد شد و آن کس که وزن و ارزش کلمات و معانی ضمنی و التزامی آنها را تشخیص نمی دهد در ادبیات مقامی نمی رسد و همچنین است در کار دین و اخلاق که اگر شخص فرق میان رفتارها و گفتارها را تشخیص نمی دهد و عالی و دانی هر یک را نمی شناسد بلکه عالی و دانی را با هم می آمیزد: عفو را رها می کند و انتقام را می گیرد، یوسف را می فروشد و درهم سیاه می ستاند، در شمار بندگانی که به مقام تقوی و فضیلت می رسند نخواهد بود. اتباع احسن، شناخت، اندیشه، مشورت و حساسیت و مسئولیت می طلبد. چه بسیار از عامه مردمان که حوصله مقایسه را نداند تا چه رسد به انتخاب. انتخاب و اتباع احسن کار روشنفکران حقیقی است که همه چیز را محک می زنند، تحقیق و مطالعه می کنند، مشورت می کنند، نظر بزرگان را می جویند و دائم نگران بهتر و بدترند. آنها هستند که در انجام کار بهتر توفیق می یابند و بشارت می شنوند.

مهمترین شرط انتخاب احسن، آزادی بیان است زیرا بدون آزادی بیان تنها اقوال و عقاید یکسان و مشابه در دسترس قرار می گیرد و انتخاب احسن به تعبیر اصحاب منطق سالیانه به انتفاء موضوع می شود.